

PEKKA VALTONEN

Naisia valta- istuimella

Kuningattaria
ja keisarinnoja
uuden ajan alun
Euroopassa

Gaudeamus

Teoksen kirjoittamiseen on saatu tukea Otto A. Malmin säätiöltä

Copyright © 2022 Kirjoittaja & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Emmi Kyytsönen

Kannen kuvat myötöpäivään ylhäältä vasemmalta:

Elisabet I: Wikimedia / Tuntematton, n. 1600–1610

Isabella Katolilainen: Wikimedia / Peter de Hooch, n. 1490

Maria Stuart: Wikimedia / François Clouet, 1559–1560

Katariina II Suuri: Wikimedia / Johann Baptist von Lampi vanhempi, 1780-luvulla

Kuningatar Kristiina: Wikimedia / Jacob Henry Elbfas, 1640 tai 1642

Lukujen aluissa olevat vinjettikuvat: Harri Haarala

Esilehtien ja sisäsivujen kartat: Hannu Linkola

Sukupuut: Jukka Lauhalahti

KL 99, 91.7 • UDK 940

ISBN 978-952-345-199-5

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2022

Sisällys

<i>Johdanto: Naiset hallitsijoina Euroopan dynastisessa perinteessä</i>	7
<i>Margareeta I</i> Pohjolan ”täysivaltainen rouva ja oikea isäntä”	33
<i>Isabella Katolilainen</i> Nainen Espanjan suurvalta-aseman taustalla	65
<i>Maria Stuart</i> Kovan onnen suvun epäonninen kuningatar	105
<i>Maria I</i> ”Oikean uskon” puolesta	151
<i>Elisabet I</i> Saarivaltion neitsytkuningatar	187
<i>Kristiina</i> Pohjolan Minerva	229
<i>Anna</i> Saarivaltion viimeinen kotoperäinen hallitsija	271
<i>Anna</i> Yllätyskeisarinna	313

Maria Teresia

Maan ja suurperheen äiti 345

Elisabet

Tanssiaisten tähtösestä suurvallan ohjaimiin 385

Katariina II Suuri

Saksalaisesta prinsessasta venäläiseksi vallanpitäjäksi 419

Jälkisanat 469

Sukupuu 482

Pohjolan hallitsijat unionikauden alla 482

Kastilian ja Aragonian hallitsijat 483

Stuartit ja Tudorit 484

Viimeiset Stuartit 485

Pyhän saksalais-roomalaisen keisarikunnan

keisarit 1658–1792 486

Venäjän hallitsijat Alekseista Paavaliin 487

Viitteet 488

Kirjallisuus 506

Kuvalähteet 517

Hakemisto 520

Kiitoksen sanoja 533